

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

פרשת

קדושים

תשפ"ב

גיליון מס'

586

על השולחן

הרב אברהם ישראל פרידמן

הלב לא רגוע.

ובמקום 'מגל' ניקח דוגמא מחיינו הפשוטים של תשפ"ב: גם אם השני לא עזר לך אחרי הלידה של הילד (כנראה בשל אי שימת לב מרוב טרדות ועיסוקים), אחרי שזה קרה אצלו, אתה כן תציע לו עזרה אדיבה ונדיבה ותשלח לו ארוחה מפנקת ותסייע לו בשמירה על הילדים. כי אתה מצידך רוצה שיהיה לו טוב. לא כי הוא גמל עימך טובה אתמול ובעיקר אם להיפך..

כשהתורה דורשת מאתנו 'ואהבת' היא דורשת לב נקי. חף מכל אינטרסים או מחשבות של אגו. אנחנו צריכים לתת כדי לתת. כי אנחנו רוצים שלשני יהיה טוב. בדיוק כפי שאנחנו רוצים שלעצמנו יהיה כך.

בדיוק כשם ש'הכרת הטוב' ניתנה גם לדומם, כי הוא נועדה בעיקר לעצמך. שתהיה מחונך להיות "נותן". להיות "מעריך". להיות יהודי.

4.

אולי בניגוד למה שחשבנו עד היום, 'בין אדם לחבירו' זה פחות 'לחבירו' אלא בעיקר 'בין אדם לעצמו' או: 'בין אדם לבוראו'.

שלל המצוות המופיעות בפרשתנו מובילות אותנו לסדנה לחינוך עצמי. לחינוך לנתינה נקיה. נתינה נטו מתוך רצון כנה שלשני יהיה את הכי-טוב בעולם. כי אתה הולך במידותיו של אבא שבשמיים שגומל איתנו כל טוב למרות שלא תמיד אנחנו עושים את רצונו.

חסד של אמת.

תצטרך להגיש סעד. גם במאמצי סיוע אלו מהולים אינטרסים כאלו ואחרים.

זה בדיוק כמו שהוא שרשם בפנקסו את הסכום הנקוב בצ'ק שהביא לו שכנו לחתונת בנו; כדי שבכא העת גם הוא יידע לא להוסיף ולא לגרוע - חלילה - מסכום זה - -

3.

אבל התפיסה היהודית שונה קוטבית. 180 מעלות לכל הפחות.

התורה אוסרת עלינו לקלל חרש. אף אם אינו שומע ובכלל לא חש שבזים לו. אבל בשביל 'בין אדם לחבירו' - מלמדת אותנו התורה - אין צורך לפרטור.

נמשיך הלאה. אנחנו קוראים בפסוק גם על 'לא תיקום'. אם חבר שלנו מיאן להשאל לנו מגל אתמול והוא מבקש מאתנו היום אותו בדיוק - אנחנו צריכים לתת לו בשמחה. למרות שמבחינת ההתנהלות של 'תן וקח' זה אמור להיות אחרת.

... בניגוד למה שחשבנו

עד היום, 'בין אדם לחבירו' זה פחות 'לחבירו' אלא בעיקר 'בין אדם לעצמו' או: 'בין אדם לבוראו'.

השריפה ביוון

1.

אין ספק, ששמה של הפרשה - 'קדושים' - תמוה לנוכח תוכנה: הלכות רבות בעסקי 'בין אדם לחבירו'. יהיו שיאמרו, ללמדך: שאין מלכות נוגעת בחברתה כמלוא-נימה. כסיפור הנודע על רבי ישראל סלנטר ובכי התינוק בשעת 'כל נדרי' טמירה - -

ובכל אופן, עדיין צריכים אנו מזור לכאבנו: מה בין 'קדושים' ל'לפני עיוור' או 'ואהבת לרעך כמוך'!?

2.

זה קורה לעיתים קרובות.

שריפת-יער ענקית פורצת ביוון, וישראל השכנה מתגייסת. היא שולחת מספר מטוסי כיבוי שרכשה אחרי 'אסון הכרמל' לסיוע במאמצים לכיבוי השריפה. רעידת-אדמה פוקדת את 'האיטי' וגופי חירום מארצנו נשלחים כדי לסייע במאמצי ההצלה. אוקראינה מדממת וגופי רפואה ישראלים מקימים בית-חולים שדה למען פליטי המלחמה. אלו מעשים שבכל מספר חודשים.

אבל לא רק ישראל הקטנה מתערבת. בעתות חרום ומצוקה (או: 'משבר המוניטארי' בלשון האומות) - כל העולם 'הומאני'. כולם אחים בצרה.

אבל כל נשלה את עצמנו. הכל רשום בפנקס. לעת מצוקה של המדינה המסייעת - יוון אף-היא

הפנקסו של מחנך

דילחות הינוכיות אקטואליות

”כשאיה גדול - אהיה ילד פלא!”

איך מגיבים לחלומות פחות- סימפטיים שהשמיעים ילדינו הרכים?

הרב א. י. פרידמן

זה קרה לו לפתע-פתאום, בלי כל הודעה מוקדמת.

הבן-יקיר האזין לאיזה ניגון שבו ילד-פלא טרי מלהטט בקולו ומשלהב את ההמון; ואז ניצת זיק בעיניו: ”אבא - הוא אמר בכנות תהומית - ”כשאיה גדול - אהיה ילד פלא!”.

האבא לא הבין מה קרה לו; ועוד יותר לא ידע איך להתמודד עם המשאלה הבלתי-הולמת של הבן והחלומות הלא-רצויים שלו כשהוא בכלל כבר יודע בידיעה ברורה לאיזה 'ישיבה-קטנה' נבחרת ישלח אותו בעוד חמש שנים.

הוא נמלך כדת מה לעשות ואיך להגיב. בהתחלה עלה בו איזה כעס והוא רצה למחות בילד בן ה-8 על עצם האמירה ולסנוט בו כי "זה לא הדרך שלנו! אתה תגדל תלמיד-חכם! אמירות כאלו לא צריכות בכלל להישמע בבית שלנו!"

ואז, אז הוא נזכר בתורת ה'הינדיק' ששינתה לו כליל את כל זווית-הראיה.

אם עדיין לא שמעתם - אז הנה המשל המופלא והמאלף כאחד של רופא הנפשות הרב הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א על תרנגול ה'הינדיק' (ספר 'מעשיות ומשלים' - ירושלים תרצ"ה).

מדובר באדם שהחליט ביום בהיר שהוא, כן-כן הוא - תרנגול הודו. הפשיט מבגדיו והחל להשמיע קולות צרצר של 'קו-קו-ריקו' כשהוא מקפץ לו מתחת לשולחנות וגורר חתיכות לחם ועצמות כאחרון התרנגולים. שום רופא - אפילו הווטרינר - לא הצליח למצוא מזור למחלת נפשו.

עד שהגיע חכם אחד. הפשיט אף הוא מבגדיו, והחל מהדס כמוהו בחצר הגדולה תוך שהוא מצרצר ב: 'קו-קו-ריקו' קולני ומגרר - כמו 'חברו'

- פרורים ועצמות. שאלו בן-המלך: "מי אתה? ומה אתה עושה פה?" השיב לו: "ומה אתה עושה פה?"

אמר לו: "אני הינדיק, אבל אתה..."
אמר לו: "אני גם כן הינדיק!"
וישבו שניהם יחד כך איזה זמן, עד שנעשו חברים.

ואז רמו החכם לבני-הבית להשליך להם כותנות.

ואמר החכם ה'הינדיק' לבן-המלך: "אתה חושב, שהינדיק אינו יכול לילך עם כותנת? יכולים להיות לבוש כותנת ואף על פי כן יהא הינדיק! כי במקום אחד ראיתי הינדיקעס לבושים בכותנות". טוב, הלה נתרצה. ולבשו שניהם הכותנת.

ואחר איזה זמן רמו שוב, והשליכו להם בני-הבית גם מכנסיים. ואמר לו החכם שוב: "וכי הנך חושב שעם מכנסיים לא יכולים להיות הינדיק?!" עד שלבשו המכנסיים, וכן את שאר הבגדים.

ואחר-כך רמו והשליכו להם מאכלי אדם מהשלחן, ואמר לו: "אתה חושב שאם אוכלים מאכלים טובים אז כבר אינך הינדיק?!" "אפשר לאכול וגם להיות הינדיק". ויאכלו שניהם יחדיו.

אחר מספר דקות שוב פנה אליו ואמר לו: "אתה חושב, שהינדיק מוכרח להיות דווקא תחת השולחן? יכולים להיות הינדיק ולשבת ליד השולחן..." וכן התנהג עמו, שלב אחרי שלב, עד שריפא אותו לגמרי והפך לאיש בין האנשים.

ובכן, כדי לקנות את הילד רצוי דווקא לרדת לעולמו. אלו 'מעשי נערות'. **משוטטים בעולמנו אלפי בני-עליה, בני תשחורת שהגמרא היא כל תמצית-דמם, אבל בגיל 8 היה להם חלום מבעית: לגדול ילד-פלא או זמר. זה קורה להרבה. וזה עובר אחרי זמן-מה.**

אז במקום לסנוט, ולזרות מלח על הפצע; אפשר פשוט לרפד את הילד וללמוד על משוכות-הילדות שלו. להתעניין בעולמו, וכך לקנות את אמונו, ודרך זה גם לסחוף אותו אל עולם הגמרא באהבה גדולה.

נכון, הכי-קל להצהיר בפני הילד בפנים חמורות-סבר כי "בבית שלנו לא מדברים ככה!". אבל זו האמירה הכי חיצונית שיש, הכי פחות אפקטיבית.

במהלך החג - אציין - הצעתי את הדברים בפני דודי הרה"ג רבי בניציון נורדמן שליט"א - מנהל ת"ת 'החינוך' במודיעין-עילית, וקילסם.

תלמודא

חושג תלמודי אחד

הרה"ג רבי יעקב עמאר שליט"א

'בל תלין' בחלצרים?!

פסק השולחן ערוך (חושן משפט סימן של"ט סעיף ב'): "כל הכובש שכר שכר כאילו נוטל נשמתו, ועובר בחמישה לאווין ועשה". ומקורו מסוגיא במסכת בבא מציעא (קיד). והיינו, כשאינו רוצה לשלם כלל, אבל אם רצונו לשלם אלא שאיחר את הכשר עובר בלאו ועשה בלבד, דהיינו בין אם היה בשכירות יומית או בשכירות לילה ועבר היום או הלילה עובר בלאו ועשה של תורה. אך אם מתכוין שלא לשלם כלל עובר בחמישה לאווין ועשה וכן".

כתב הכסף משנה פ"א מהלכות שכירות הלכה ב' שכשדעתו שלא לשלם או לצערו עובר בכל לאווין אלו אבל מי שדעתו לפרוע אלא שאינו רוצה לשלם כעת - נקרא 'משהה' ואינו אלא בשל יום או בשל לילה, עיין שם.

ולפיכך המעסיק עובדים בלילה וכגון: תזמורות, צלמים, מלצרים, הסעות ומוניות וכדומה, צריך לשלם להם עד עלות השחר, שאם לא כן עובר בלאו ועשה של תורה. ואם מעסיקם ביום, יש לשלם להם עד השקיעה ולפחות עד צאת הכוכבים כדי שלא יעבור בלאו ועשה מדאורייתא.

והדבר מצוי בבעלי מקצוע סיימו פעולתם במשך היום - בין אם הם שכירים ובין אם הם עצמאיים - שעשו עבורו שירות עבודה וסיימו את מלאכתם קודם השקיעה, שצריך לשלם להם שכרם עד השקיעה. וכמו שכתב באורך מרן החפץ חיים זיע"א בספרו 'אהבת חסד' פרק ט' סעיף א' ובנתיב החסד שם.

ויש לדעת שאיסור מדרבנן יש לעולם עד שישלם, והוא נקרא בלשון חז"ל 'בל תשהא' וכמו שנאמר במסכת בבא מציעא שם (ק): מכאן ואילך (לאחר היום הראשון מאי. אמר רב: עובר משום בל תשהא. אר"י מאי קראה (הכי רמיזא בל תשהא - רש"י). שנאמר: 'אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן ויש איתך'. ופסקו הטור והשו"ע סימן של"ט סעיף ה'.

מתוך הספר 'פעולת השכיר' המוקדש כולו לאיסור 'בל תלין', פרטי והלכותיו עם התשלומים הנהוגים בומנו. ניתן להשיגו בפלא: 0527141721

תאמרי בכל יום פרק תהילים אחד. פרק תהילים אחד בלבד."

לכך נאותה הבחורה. הרבנית הגישה לה במהירות ספר תהילים ואמרה: "תתחילי כבר כעת. זריזים מקדימים למצוות, ומצוה הבאה לידך אל תחמיצנה".

הבחורה פתחה את הספר היכן שנפתח, והחלה לקרוא את הפסוק הראשון בפרק מ"ג:

"שִׁפְטֵנִי אֱלוֹקִים, וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא חֹסֶיד, מֵאִישׁ מִרְמָה וְעוֹלָה תִּפְלֹטֵנִי."

***

כשחלחלו המלים לתודעתה היא החוויירה כסיד, וכעבור רגע התחילה לצרוח: "מה קורה כאן? איזה פרק נפתח לי? מגוי לא חסיד... מאיש מרמה ועוולה..."

בדיוק לה - לריבה - שעומדת להתחתן עם גוי ערבי, כדי שתדע מה היא בדיוק עומדת לעולל לעצמה..

באותו רגע נפתח לה הלב, והיא החלה לבכות: "מה אני עומדת לעשות לעצמי? איך אני מנתקת את עצמי מעם ישראל?!"

הרבנית הורתה לה מיד להתפטר מן העבודה ומן הפלאפון שלה. בהמשך היא קיבלה על עצמה עול מלכות שמים וחזרה בתשובה שלמה. לאחר זמן מה, זכתה היא להינשא לבחור תלמיד חכם וירא שמים.

הבא להיטהר מסיעים בידו. אדם עושה צעד קטן להקב"ה - והוא פותח מולו שערים גדולים של סיעתא דשמיא ושל קדושה וטהרה. (מקור: הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א; ספר 'הרבנית')

שִׁפְטֵנִי אֱלוֹקִים, וְרִיבָה רִיבִי

גם לאחר שעה ארוכה של תחנונים, הבחורה לא נאותה לפרק את החבילה בשום-אופן << ואו-אז הגיעה ההפתעה השמימית המופלאה

ריבה, בחורה מוצלחת מאד מבית דתי, סימנה את לימודיה במוסדות 'בית יעקב' וחיפשה מקום עבודה. מלכתחילה העדיפה מקום עבודה דתי, אבל כשלא מצאה בקלות, החליטה ללכת לעבוד במקום חילוני. היא הרגישה את עצמה חזקה מספיק לעמוד מולם, ומאד רצתה להתחיל לחסוך כסף עוד לפני החתונה. כעבור כמה חדשים, היא הודיעה להוריה שהיא עומדת להתחתן עם אחד העובדים. ההורים נדהמו: הרי כולם שם חילונים גמורים. אבל היא הייתה נחושה בדעתה.

כשבררו הוריה מיהו המדבר, חרב עליהם עולמם. התברר כי מדובר בבחור ערבי! הם הרגישו שהם עומדים להתמוטט - הם בכו לפניו, ניסו לדבר איתה, הפצירו בה שתעזוב אותו, ניסו לקחת אותה לרבנים שונים, אך "דור עיקש ופתלתל" - הבחורה התעקשה וסירבה לשמוע להם.

היא כבר החליטה. מדובר בבחור נבון וחכם מבחינתה, והיא אינה מבינה מה רוצים ממנה כלל...

אולם לדבר אחד בלבד היא כן הסכימה - לשוחח עם הרבנית בת שבע קניבסקי ע"ה.

***

והיא הגיעה לבית החמים ברחוב רשב"ם 23.

הרבנית ישבה איתה שעה ארוכה והתחננה לפניו: "תזהרי! את יהודיה! במעשה הזה את קורעת את עצמך מעם ישראל ונאבדת מן האומה!"

אך ללא הועיל. הבחורה מתעקשת ואוטמת את ליבה: "אני לא. כל אחד רשאי לפעול בהתאם לשיקול דעתו".

בסופו של דבר אמרה לה הרבנית: "אבקש ממך דבר אחד - תקבלי על עצמך קבלה אחת קטנה, שתגרום שלא תתנתקי לגמרי ולא תשכחי את עמך -

לתשומת-ליבכם!

מהדורת הדפוס מצומצמת! ניתן לקבל את הגיליון למייל ללא תמורה בשליחת דוא"ל

לכתובת: abyisrael@gmail.com

וְאַחַד נְשִׂוֹדַע לְשֵׂאוֹל

ארבעת הקושיות: חידון אמריקאי מרתק ומאתגר בענייני דיומא - פרק ב' << הגרלה מרכזית על החידונים תיערך בין העונים נכונה

1. תלמידי רבי עקיבא מתו בימי הספירה במיתת אסכרה על:

- שלא נהגו כבוד זה בזה
- שדיברו לשון הרע
- שתי התשובות נכונות

2. האם מותר לקנות בגד חדש בימי הספירה?

- בוודאי שאסור
- מותר, כל האיסור נאמר רק בימי 'בין המצרים'
- מחלוקת הפוסקים

3. קוראים פרקי אבות בשבתות הקיץ משום ש:

- כי מופיעים שם קנייני התורה
- כי היא מסכת מידות טובות - ההכנה הנדרשת לקבלת התורה
- שתי התשובות נכונות

4. כמה 'קנייני תורה' מופיעים בפרקי אבות?

- מ"ז
- מ"ח
- מ"ט

מהו סוד-ההצלה היעיל ביותר לנוער המתמודד?

איך נחבר את ילדינו הרכים לשולחן השבת?

איך ננהל דיאלוג נכון עם ילדי 'גיל ההתבגרות'?

ארבעה בנים - ספר אחד!

הספר שכולנו ציפינו לו - הופיע!

מזל טוב:

ספר דרכו - חלק שני!

אחרי החלק הראשון של הספר החינוכי דרכו שהפך עד מהרה לרב-מכר, מגיע החלק השני.

יצירה חינוכית עשירה ומקורית מעין 'יומן-חיים' אישי מרגש ונוגע ללב עתיר תובנות לחינוך עצמי וחינוך הילדים

כתוב ביד-אמן בידי סופר הנשמה הרב אברהם ישראל פרידמן

".. הרוח המנשבת בין דפי הספר של המחבר בעל הנפש והנשמה - הריחי רוח חיובית ונלכבת, אהובה ואוהבת... דוק אצילי נסוך עליה" (הרב זאב קופילוביץ)

את הספרים ניתן להשיג ב:

צפת-חצור: חנות 'איצהס', מרכז 'רסקו'. מכון 'בלבלי פלא': 0504116867 (במכון ניתן לרכוש כמויות).

בני-ברק: מרכז העיר: החנות הוותיקה 'ספרי אברמוביץ', רחוב הרב קוטלר. רחוב השומר בתאום: 0504131038 רחוב בן דוד, בתאום: 0548488924

מודיעין עילית: רחוב אבני-נזר: 0583289108

מבין העונים נכונה על ארבעה מתוך חמשת הקושיות - יוגרלו ספרי 'דרכו'

